

Martinaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för grundskolan F-9

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Till alla elever och vårdnadshavare på Martinaskolan	3
Till dig som vårdnadshavare.....	3
Gemensamma förväntningar.....	3
Lagarnas innehåll och centrala begrepp	4
Kränkande behandling.....	4
Diskriminering.....	5
Trakasserier och sexuella trakasserier.....	5
Det förebyggande och upptäckande arbetet	6
Trygghet och studiero.....	6
Organisatoriska arbetsätt som främjar likabehandling.....	6
Personal.....	6
Vårdnadshavare.....	6
Raster.....	7
Rytmask del.....	7
Period.....	7
Månadsfester.....	7
Demokratiarbete.....	7
Det utredande och åtgärdande arbetet	7
Ansvariga	7
Rutiner vid kännedom om kränkande behandling.....	8
Elever och vårdnadshavare.....	8
Personal.....	8
Upprepad kränkande behandling.....	8
Om diskriminering, trakasserier eller kränkning inte upphör.....	8
Ordningsregler.....	9
Delaktighet och förankring av planen.....	9
Elevernas delaktighet.....	9
Vårdnadshavarnas delaktighet.....	9
Medarbetarnas delaktighet.....	9
Arbetsgång för att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling	10
Årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling Martinaskolan 25/26	11
Uppföljning, utvärdering och analys av pdk 24/25.....	11
Kartläggningmetoder.....	13
Målområden 25/26 utifrån elevernas trivselenkät.....	13
Målområden 25/26 utifrån föregående års kränkningssärenden.....	14
Övergripande mål och riktlinjer utifrån Lgr22.....	16

Till alla elever och vårdnadshavare på Martinaskolan

Martinaskolan är en Waldorfskola. Här vill vi med Waldorfpedagogiken utveckla hela människans tanke, känsla och vilja. Denna helhetssyn genomsyrar vårt arbete på skolan och vårt arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Skolan reviderar varje år planen mot diskriminering och kränkande behandling. Planen finns tillgänglig på skolans lärplattform *Infomentor* och på skolans hemsida www.martinaskolan.se.

Vision

Martinaskolans vision är en skol- och fritidsverksamhet där alla elever känner sig trygga och välkomna. Alla som vistas i skolan visar respekt för andra och blir respekterade för dem de är. Vi strävar också mot att alla elever ska få en likvärdig utbildning.

Till dig som vårdnadshavare

På Martinaskolan anser vi att vårdnadshavare är vår viktigaste samarbetspartner runt eleverna. Vi vill ha ett aktivt samarbete mellan hem och skola. Du som vårdnadshavare bör kontakta skolan om du befärad att ditt barn eller någon annan elev far illa. Om ditt barn berättar om något som hänt i skolan som hen har upplevt som kränkande bör du i första hand kontakta klassläraren och i andra hand rektor eller annan personal på skolan omgående. Några signaler om att allt inte står rätt till kan vara:

- Nedstämdhet
- Ovilja att berätta om skolan
- Ovilja att gå till skolan
- Magvärk, huvudvärk
- Saknar kamrater
- Aggressivitet
- Trasiga, bortkomna saker

Vid fundering eller oro, tveka inte att ta kontakt med personalen på skolan.

Gemensamma förväntningar

Av oss som personal kan ni förvänta er att vi:

- Möter alla elever med hänsyn och respekt
- skapar trygghet och trivsel för eleverna både inne och ute
- ger eleverna stöd efter sitt behov
- Uppmuntrar artighet, vänlighet och ett gott uppförande
- Som vuxna är goda förebilder
- Strävar efter att alla elever ska känna att de kan, vill och räcker till
- Är uppmärksamma på mobbingtendenser
- Samarbetar med vårdnadshavare för att stötta eleven

Av dig som elev förväntar vi oss att du:

- Visar respekt, lyssnar och visar hänsyn mot både barn och vuxna
- Använder ett vårdat språk
- Passar tiden
- Sköter egna arbetsuppgifter och läxor
- Följer skolans regler och är rädd om skolans saker
- Berättar för någon vuxen om du eller någon annan utsätts för kränkande behandling

Av dig som vårdnadshavare förväntar vi oss att du:

- Samarbetar med personalen för att stötta ditt barn
- Hjälper ditt barn att passa tiden
- Ser till att ditt barn kommer utvilat till skolan
- Ser till att ditt barn äter frukost för att orka med förmiddagen
- Tar del av ditt barns skolvardag, läxor och information från skolan
- Är uppmärksam på mobbingtendenser och att vi får veta om något barn utsätts för mobbning
- Anmäler frånvaro

Lagarnas innehåll och centrala begrepp

Lagstiftningarna reglerar bland annat huvudmannens skyldighet att se till att det vid skolenheterna bedrivs ett aktivt, målinriktat arbete för att främja likabehandling samt motverka och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Enligt regelverket ska grundskolan som huvudman se till att varje enskild skola planerar, genomför och dokumenterar aktiva åtgärder för att främja likabehandling och motverka trakasserier och diskriminering samt en plan för att på samma sätt motverka kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling ska upprättas för ett år i taget i samverkan mellan elever och personal på skolan.

Kartläggning av risker och brister ur såväl likabehandlings- som värdegrundssynpunkt på skolan och trygghetsenkäter

intervjuer ska ligga till grund för de åtgärder som planeras. Av regleringen framgår också att personalen på skolan har anmälningsplikt vid kännedom om att en elev kan vara utsatt för kränkande behandling och att förbud gäller för all personal att diskriminera och kränka elever. Anmälningsplikt innebär att personalen på skolan är skyldig att omgående anmäla till rektor om en elev upplevt kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering. Rektor är i sin tur skyldig att anmäla uppgifterna till huvudmannen. Huvudmannen ansvarar för att uppgifterna därefter skyndsamt utreds och att åtgärder vidtas för att trygga situationen och se till att den inte uppstår igen. Förbudet mot diskriminering och kränkande behandling innebär att skolans personal under inga omständigheter får missgynna eller kränka en elev.

Kränkande behandling

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot dig som individ eller till en grupp. De kan vara synliga och tydliga, t.ex. sparkar eller fula ord. De kan också vara svåra att se, till exempel blickar eller utfrysning. Det kan ha hänt en gång, flera gånger eller ofta och regelbundet. Det viktiga är din egen upplevelse. Om du känt dig kränkt ska detta tas på allvar. Varje incident av

kränkande behandling som kommit till en vuxens kännedom ska resultera i utredning och uppföljning.

Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse, det kallas då istället kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion/annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Ålder

Vi strävar ständigt mot att motverka all form av diskriminering. Varje elev skall få möjlighet att förverkliga sin individuella potential.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med diskrimineringsgrunderna. Ingen får utsätta någon annan för sexuella trakasserier i skolan. Det får aldrig förekomma att den som utsätts för sexuella trakasserier ges skuld för detta. Alla kan utsättas för sexuella trakasserier och det är personens egen upplevelse som räknas.

Exempel på sexuella trakasserier är att:

- ta på någon som inte vill det
- titta på eller vissla till en person, på ett sätt som hen tycker är obehagligt.
- sprida rykten om en person som handlar om sex eller kropp.
- skicka meddelanden, bilder eller filmer som har med sex och kroppen att göra utan samtycke.

En av skolans uppgifter är att arbeta förebyggande och då även för att förhindra kränkande behandling och trakasserier. Vi arbetar dagligen med förhållningssätt i olika delar av verksamheten och utifrån olika perspektiv. Vi har nolltolerans mot sexualiserat språkbruk och tillämpar samma utredande och åtgärdande arbete för sexuella trakasserier som för annat kränkande beteende. På Martinaskolan tar vi kraftigt avstånd från alla former av trakasserier, kränkande behandling och diskriminering.

Alla former av kränkande behandling ska därför: *Förebyggas-Upptäckas-Utredas-Åtgärdas*

Det förebyggande och upptäckande arbetet

Trygghet och studiero

Vår vision är att vi vill vara en skola där alla elever känner sig trygga. Då kan skolan också vara en plats för studiero. På skolan arbetar vi förebyggande bland annat genom att försöka skapa goda relationer till alla elever för att på så sätt främja trygghet och studiero. Elever och personal upprättar också årligen ordningsregler tillsammans. I de fall då det förebyggande arbetet inte räcker till kan skolan vidta disciplinära åtgärder enligt skollagens regler om trygghet och studiero. Skolas personal har skyldighet att ingripa på lektioner och raster i situationer där elever stör ordning och trygghet för andra elever. Skolans personal har också rätt att ingripa fysiskt enligt nödvärnslagen. I de fall där beslut fattas mot elevens vilja ska barnrättsperspektivet vara reellt och FN's lagstadgade barnkonvention ett minimikrav att utgå ifrån i en barnkonsekvensanalys. Vid all form av maktutövning ska skolans personal förhålla sig till de principer som anges i grundlagen: legalitetsprincipen, likabehandlingsprincipen, proportionalitetsprincipen och offentlighetsprincipen.

Organisatoriska arbetssätt som främjar likabehandling

På Martinaskolan ska denna plan vara känd för all personal, vårdnadshavare och elever på skolan men det är ytterst rektor som är ansvarig för arbetet mot alla former av kränkningar. Därigenom ansvarar rektor för att se till att arbetet årligen kvalitetssäkras i verksamheten. För att arbeta förebyggande och hälsofrämjande gör vi följande:

Personal

Vi blir medvetna om våra handlingar genom att samarbeta med och råda varandra. Därför finns det regelbundet utrymme på våra kollegiemöten för personal att diskutera och arbeta med värdegrundsfrågor och andra gemensamma pedagogiska frågor. Vi genomför också klasskonferenser där alla undervisande lärare deltar och diskuterar kring möjligheter och lösningar vid svårigheter. Genom den här typen av diskussioner håller vi likabehandlingsarbetet levande och lär av varandras erfarenheter och goda exempel. Årligen arbetar också all pedagogisk personal med att utvärdera och utarbeta likabehandlingsplanen. Vi samverkar också med andra Waldorfskolor. Exempel på berikande samarbete är också Waldorfskolofederationen.

Varje medarbetare uppmärksammar och arbetar kontinuerligt med elevernas sociala och fysiska arbetsmiljö. Information om hur det fungerar för eleverna gällande detta får personalen på lektioner, på raster, på utvecklingssamtal och vid andra tillfällen. Varje gång en medarbetare uppmärksammar en brist eller ett behov ska den meddela övriga medarbetare och/eller skyddsombud, rektor och elevhälsoteam.

Vårdnadshavare

Skolan önskar ett öppet och aktivt samarbete med elever och vårdnadshavare. För att främja det bjuder vi in till föräldramöte i början av höstterminen där klasslärarna berättar om skolans arbete mot kränkande behandling så att alla vårdnadshavare får en tydlig bild av skolans förhållningssätt. Läraren visar då skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Vi försöker ta till vara vårdnadshavarnas synpunkter vid utvecklingssamtal, på månadsfester, arbetsdagar, föräldramöten etc. På elevernas utvecklingssamtal pratar vi också om välbefinnande och uppförande.

Raster

På rasterna uppmuntrar vi till lek och samvaro mellan elever i olika åldrar. Vuxna finns med inne och ute varje rast.

Rytmask del

Varje skoldag börjar med en rytmisk del. Den består av övningar och lekar som ofta är värdegrundsbaserade, gruppbildande och ger möjlighet att utveckla det sociala samspelet.

Period

Waldorfskolans arbetssätt ger gott om tillfällen till värdegrundsdiskussioner på ett åldersanpassat sätt i och med att vi arbetar tematiskt i perioder. Under perioden lever klassen med ämnesinnehållet och reflektioner om värderingar, värdegrund, etik, tidigare erfarenheter och händelser, vetenskap och beprövad erfarenhet, moraliska handlingar med mera.

Månadsfester

Våra månadsfester är en viktig del i undervisningen. Eleverna får då möjlighet att visa för varandra vad de arbetat med i klassen. På festerna träffas och samarbetar också eleverna över klassgränserna.

Demokratiarbete

Klassråd hålls i klasserna F–9. Där diskuteras frågor om skolan, lektioner och raster. Två representanter väljs från varje klass för att delta i skolans elevråd. Elevrådet delas upp i åk 1-4 och 5-9. På elevrådet är också pedagoger med för att stötta. På det här sättet kan vi öka elevernas delaktighet och ge dem inflytande. Klassråd och elevråd bearbetar årets ordningsregler som genomarbetas av kollegiet och beslutas sedan av rektor. Elever har också möjlighet att vara med och utvärdera planen mot diskriminering och kränkande behandling genom bland annat diskussion på lektioner, på utvecklingssamtal, klass- och elevråd. Detta arbete organiseras av rektor och övrig personal.

Det utredande och åtgärdande arbetet

Ansvariga

Vid misstanke om trakasserier eller kränkande behandling måste åtgärder snabbt vidtas. All personal som får kännedom om att en elev utsätts för kränkningar är skyldig att agera utifrån vad situationen kräver för att hindra kränkningarna. All personal på skolan har också skyldighet att följa rutiner och arbetsgång. Rektorn ansvarar för att detta sker och att kränkningar utreds.

Rutiner vid kännedom om kränkande behandling

Elever och vårdnadshavare

Vid kännedom om upplevd kränkande behandling vänder sig elever och vårdnadshavare till en vuxen på skolan som man känner förtroende för, i första hand klassläraren. På Infomentor finns alla kontaktpersoner redovisade med namn och mejl.

Personal

All personal på Martinaskolan är skyldig att utreda och sedan anmäla uppgifter om upplevd kränkande behandling till rektor skyndsamt.

- När det uppstår en konflikt mellan eleverna på skolan får eleverna med pedagogers stöd samtala om och försöka lösa situationen. Samtalet genomförs med fördel av klasslärare och samtalen ska dokumenteras.
- Samtal med alla inblandade elevers vårdnadshavare genomförs skyndsamt, senast vid skoldagens slut. Skolan är skyldig att utreda och åtgärda även om vårdnadshavare inte samtycker. Det är skolan som gör bedömningar och vidtar de åtgärder som krävs.
- Vid misstänkt diskriminering, alltså då huvudman eller personal misstänkts ha missgynnat en elev, leder rektorn utredningen.

För utredning och anmälan av kränkning eller diskriminering används blanketten *Anmälan om diskriminering och kränkande behandling* som finns på Infomentor. Informationen i denna skickas till rektor. Rektor rapporterar till huvudmannen som klargör om utredningen skett enligt arbetsgången och om åtgärderna är tillräckliga. Huvudmannen återkopplar skyndsamt.

Alla upplevda kränkningar ska anmälas och utredas. Anmälan och utredningen ska alltså lämnas varje gång man får kännedom om att en elev upplevs vara utsatt för kränkande behandling, det räcker alltså inte att göra en anmälan per elev. Anmälan ska göras utifrån elevens upplevelse av kränkande behandling. Det är utredningen som ska avgöra om det är fråga om kränkande behandling, trakasserier, diskriminering eller inte.

Som stöd i arbetet finns Skolverkets allmänna råd.

Upprepad kränkande behandling

Om kränkande behandling upprepas trots vidtagna åtgärder måste ny anmälan och utredning göras. Rektor kan då kalla elev, vårdnadshavare och klasslärare till möte och ett åtgärdsprogram kan upprättas.

Om diskriminering, trakasserier eller kränkning inte upphör

Om diskriminering, trakasserier eller kränkning inte upphört efter samtal och åtgärder eller om kränkningen är av allvarlig art tillämpas mer drastiska åtgärder såsom disciplinära åtgärder inom ramen för 5 kap Skollagen, kontakt med polis, sociala myndigheter eller arbetsmiljöverket, beroende på ärendets natur.

Ordningsregler

De ordningsregler som elevråd och rektor beslutar om ska följas. Om ordningsreglerna inte efterlevs kontaktas vårdnadshavare genom sms, telefon, eller e-post så snart det är möjligt.

Delaktighet och förankring av planen

Elevernas delaktighet

På klassråd och elevråd utvärderas och uppdateras planen mot diskriminering och kränkande behandling. Dessa forum är också ett sätt att nå ut med planen till eleverna. Där utarbetas också skolans ordningsregler. Vi når också ut till eleverna med planen genom undervisning, samtal och genom att värdegrundsarbetet genomsyrar skolans verksamhet under hela dagen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare erbjuds möjlighet att diskutera och kommentera innehållet i planen under regelbundna utvecklingssamtal. Planen finns tillgänglig på infomentor och på Martinaskolans hemsida.

Medarbetarnas delaktighet

Medarbetarna utvärderar innevarande plan senast under efterarbetsdagarna i slutet av vårterminen, Utifrån utvärdering och analys sätts nya mål upp för arbetet mot diskriminering och kränkningar. Rektor upprättar en ny plan med utgångspunkt i dessa mål. I början av höstterminen diskuteras och kommenteras planen av personalen och utifrån den diskussionen fastställer rektor ny plan.

Arbetsgång för att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling

När elev eller vårdnadshavare upplever sig utsatt för kränkningar, eller att skolan inte följer planen mot diskriminering och kränkande behandling, kontaktar man någon skolpersonal om det. Om man då inte får gehör från skolan rekommenderar vi att vända sig till en högre instans som Barn- och elevombudet (BEO) som är en del av den statliga myndigheten Skolinspektionen och som arbetar mot kränkningar och mobbning. Elevernas arbetsmiljö regleras även i arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen. Där jämföras eleverna i stor utsträckning med arbetstagare.

Att göra	Tidpunkt	Hur	Ansvarig
1. Personal som får kännedom om en elev som anser sig blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier utreder och anmäler sen händelsen till rektor via aktuell blankett. Vårdnadshavare till den elev som har utsatt och den utsatte informeras. Blanketten lämnas sedan till rektor för underskrift.	Skyndsamt, senast vid skoldagens slut	Blanketten <i>"Utredning och anmälan av diskriminering och kränkande behandling"</i>	All personal
2. Rektor granskar utredningen och anmäler sen händelsen till huvudmannen.	Skyndsamt.	Blanketten skall skrivas under av rektor och e-postas till huvudmannen.	Rektor
3.Rektor vidtar vid behov ytterligare åtgärder och rapporterar dessa till huvudmannen.	Inom två veckor.	Blanketten <i>"åtgärd vid diskriminering och kränkande behandling"</i>	Rektor
4. Eventuella åtgärder följs upp av rektor och rapporteras till huvudmannen.	Enligt överenskommelse.	Blanketten <i>"Uppföljning av åtgärd vid diskriminering och kränkande behandling"</i>	Rektor
5. Huvudmannen klargör om utredningen har skett enligt arbetsgången och om åtgärderna är tillräckliga.	Direkt efter utredningen är avslutad	Blanketten <i>"uppföljning av åtgärd vid diskriminering och kränkande behandling"</i> .	Huvudmannen

Årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling

Martinaskolan 25/26

Uppföljning, utvärdering och analys av pdk 24/25

Förskoleklass-årskurs 4

Mål 1:

Eleverna ska utveckla ett respektfullt språkbruk och en ökad förståelse för likabehandling, samt ges verktyg att ifrågasätta och bryta antisnitchkultur.

- **Delmål 1:**
Genom schemalagda inslag i svenskundervisningen varannan vecka ska elevernas medvetenhet om språkets påverkan på trygghet, relationer och likabehandling stärkas, med möjlighet att vid behov väva in antisnitchtemat.
- **Delmål 2:**
Under vårterminen ska samtliga klasser genomföra en iscensättning kopplad till arbetet med likabehandling och presentera denna för andra elever.
- **Delmål 3:**
En valfri lektion varannan vecka ska användas till klassråd

Mål 2:

Öka tryggheten på rasterna

- **Delmål 1**
Tydliggöra entrérestvärdens uppgifter (samma som åk 5-9)

Uppföljning, utvärdering och analys av pdk åk förskoleklass-4

Uppföljningen visar att arbetet med mål 1 har genomförts i samtliga klasser, men med ett förändrat upplägg där pedagogerna har anpassat arbetet efter elevernas ålder och behov istället för att följa den ursprungliga planen. Trots detta upplever flera lärare att de verbala kränkningarna mellan elever har ökat under läsåret. Detta bekräftas även i trygghets- och trivselenkäten, där andelen elever som uppger att de ofta blivit kränkta av en annan elev har ökat jämfört med föregående år. En tydlig ökning syns också i elevernas upplevelse av att bevittna kränkande beteenden på skolan. Sammantaget visar resultatet att årets insatser inte har gett önskad effekt, vilket innebär att arbetet med elevernas språkbruk behöver fortsätta och utvecklas under kommande läsår. Det finns även behov av att se över och pröva andra strategier för att minska kränkningarna.

När det gäller delmålen inom mål 1 uppfylldes delmål 2 av årskurs 3, som arbetade med temat genom att sätta upp en pjäs. Enligt lärarna skapade detta arbete goda förutsättningar för reflekterande samtal i klassen. Delmål 3 uppnåddes genom att klasslärarna haft regelbundna klassråd under hela läsåret.

Uppföljningen av mål 2, som var gemensamt för hela skolan, visar att det fortsatt förekommer kränkningar i samband med in- och utpasseringar, främst på grund av svårigheter att bemanna entrén i tid. Under en period då två pedagoger bemannade entrén minskade antalet kränkningar, och

både entrén och toaletterna upplevs som tryggare platser. Utvärderingen visar därför ett tydligt behov av att entrén alltid bemannas av två pedagoger under raster.

Årskurs 5-9

Mål 1:

Öka gemenskapen mellan elever i de olika klasserna som vistas i övre korridoren genom att skapa strukturerade och återkommande tillfällen för möten och samarbete.

- **Delmål 1**
Införa en årlig kickoff i augusti/september varje läsår.
- **Delmål 2**
Utveckla det gruppdynamiska arbetet.

Mål 2:

Öka elevernas delaktighet och upplevelse av inflytande genom att stärka och tydliggöra elevrådets roll som forum för påverkan av den egna och andras skolsituation.

Mål 3:

Öka tryggheten på rasterna

- **Delmål 1**
Tydliggöra entrérastvärdens uppgifter (samma som fsk - åk 4)

Uppföljning, utvärdering och analys av pdk åk 5-9

Uppföljningen av mål 1 visar att den planerade kickoffen för elever i årskurs 5–9 genomfördes och skapade möjlighet för elever från olika klasser att mötas. Arbetslaget uttryckte önskemål om att göra aktiviteten till en årlig tradition, men efter genomgång av timplanen bedömdes detta inte vara genomförbart. Arbetet med gemensamma rytmiska moment fungerade väl för vissa klasser, men mötte hinder i andra. Fokus lades därför på möten mellan fadderklasser under den rytmiska delen, vilket genomfördes i några fall. I mars beslutades dock att avsluta denna organisering då flera klasser behövde prioritera arbete med den egna grupprocessen till följd av konflikter och kränkningar.

När det gäller mål 2 genomfördes endast tre elevrådsmöten under läsåret, främst på grund av sjukdom. Det konstaterades att målet var mycket ambitiöst och att få av de planerade insatserna för att stärka och tydliggöra elevrådets roll genomfördes. Mot slutet av läsåret fattades därför beslut om en omorganisering av elevrådsarbetet, där två nya lärare tilldelades uppdraget att arbeta vidare för att stärka elevdemokratien.

Uppföljningen av mål 3 visar, i likhet med tidigare år, att det fortsatt är utmanande att bemanna entrén i tid och att kränkningar sker i samband med in- och utpasseringar. Under en period då två pedagoger bemannade entrén minskade kränkningarna, och entrén samt toaletterna upplevs som tryggare platser. Utvärderingen pekar därför på ett fortsatt behov av två pedagoger i entrén under raster. Samtal om rastvärdarnas uppdrag har genomförts på kollegiemöten och klasslärare har informerat sina elever, men pedagogerna upplever fortfarande att det finns otydlighet kring rastvärdens roll. Detta leder ibland till frustration hos elever, särskilt i situationer där elever förväntar sig att rastvärderna ska agera aktiv domare vid raster med organiserade aktiviteter.

Resultatet av årets arbete kan även ses i trygghets- och trivselenkäten. Andelen elever som uppger att de har en eller flera kompisar i en annan klass har ökat markant jämfört med föregående år, vilket indikerar en stärkt gemenskap mellan klasserna. Samtidigt har andelen elever som uppger att de

blivit kränkta ökat något, vilket visar att ökad gemenskap inte automatiskt leder till minskade kränkningar. Däremot har upplevelsen av trygghet på skolan ökat något. Kartläggningen av platser där kränkningar sker visar en tydlig minskning på skolgården, men en ökning i korridorer och entré. Detta indikerar att arbetet med rastvärdar haft viss effekt, men att ytterligare insatser behöver riktas mot korridorsmiljöerna inför kommande läsår.

Kartläggningsmetoder:

Elevers trivselenkät, klassrumsobservationer, klass-och elevrådet, analys av fg års kränkingsärenden etc.

Målområden 25/26 utifrån elevernas trivselenkät

Bakgrund till målen: I analys av enkäten i maj 2025 framkom flera områden som skolan behöver arbeta med. Cirka 45% av eleverna uppger att de blir retade ibland eller ofta. Cirka 40% av eleverna upplever att andra säger sårande saker till dem ibland eller ofta. 58% av eleverna ser att andra ofta är taskiga mot andra än de själva, 26% säger att det händer ibland. Utifrån detta har följande två mål satts.

Mål 1:

Öka elevernas trygghet i klassrummet med syftet att ge goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Genomförande:

1. Arbeta ämnesövergripande med värdegrunds- och likabehandlingsfrågor genom att integrera dem i flera ämnen.
2. Regelbundet arbeta med samtal på elev-och klassråd om känslor och relationer, utifrån elevernas trygghet i klassrummet.
3. Sträva efter att koppla arbetet med likabehandling till den Waldorfpedagogiska periodundervisningen.
4. Introducera och använda begreppet maktstrukturer i undervisningen på ett åldersanpassat sätt samt ge eleverna olika möjligheter att tillägna sig kunskap om och reflektera kring maktstrukturer, i syfte att stärka positiva relationer tex arbeta med läsförståelse i svenska genom skönlitteratur som belyser maktstrukturer och härskartekniker.

Indikatorer för uppföljning:

1. Antal ämnen som aktivt interagerar värdegrunds- och likabehandlingsfrågor under läsåret utifrån pedagogernas dokumentation av ämnesövergripande aktiviteter eller lektioner.
2. Dokumentation av genomförda samtal eller övningar på klassråd kring känslor och relationer per klass/läsår.
3. Dokumentation av kopplingar mellan periodämnen och värdegrundsfrågor.(planering)
4. Observationer av hur elever använder förståelsen för maktstrukturer i diskussioner och grupparbete.

Analys Görs i juni-26

Mål 2:

Öka elevernas medvetenhet om kränkande språkbruk

Genomförande:

1. Skapa en trygg och respektfull kommunikativ miljö där elever känner sig lyssnade på och respekterade.
2. Förebygga kränkande språk genom att bygga en gemensam kultur av respekt och hänsyn.
3. Utveckla gemensam språkmedvetenhet genom att arbeta med begrepp, känslor och konsekvenser av ordval med syftet att ge eleverna möjlighet att uppleva och reflektera över att ord spelar roll och att andra ska behandlas med värdighet.
4. Pedagogerna ska modellera ett vänligt, tydligt och respektfullt språk i alla sammanhang.

Indikatorer för uppföljning:

1. Andelen elever som i trygghets- och trivselenkäten uppger att de känner sig lyssnade på och respekterade.
2. Observationer av klassrumsmiljö och elevinteraktion visar att elever aktivt lyssnar på varandra.
3. Minskning av rapporterade verbala kränkningar i inkomna kränkningsärenden.
4. Elevrådet (åk 5-9) inbjuds till att tillsammans med pedagogerna följa upp hur språkbruk fungerat som förebild för respektfull kommunikation.

Analys

Görs i juni-26

Målområden 25/26 utifrån föregående års kränkingsärenden

I analysen av 24/25 års kränkingsärenden framkommer att konflikter som ibland uppstår och då leder till kränkningar, är ganska jämnt fördelade i alla klasser. Det mest förekommande är att lek eller spel går fel och urartar. Det börjar ofta med verbala kränkningar för att sen eskalerar till bråk med slag eller sparkar. Från klass 5 och uppåt blir det tydligt att fler och fler konflikter uppstår på sociala medier, många gånger utanför skoltid men som sen eskalerar under skoltid. Ryktesspridning uppstår och elever konfronterar varandra och hamnar i bråk. På vägen till och från skolan har flera allvarliga händelser inträffat.

Elever som har svårt för samspel och dålig impuls kontroll hamnar i många utmanande situationer och är överrepresenterade i statistiken.

Mål 1:

Öka elevernas trygghet på rasterna, både i korridorer, entre och utomhus.

● **Delmål 1**

Mobilfri skoldag. Mobiltelefonerna skall alltid samlas in, förvaras säkert och inte lämnas ut under skoldagen.

● **Delmål 2**

Öka elevernas inflytande och delaktighet i arbetet med Pdk och skolans ordningsregler.

Genomförande:

1. Förbättra schemat för rastvärdarna. Införa tydliga västar som alltid skall bäras av personal och höja medvetenheten hos all personal av vikten att finnas närvarande där

- eleverna uppehåller sig.
2. Bättre rutiner och kontroller för att få in mobiler. Stärka samarbetet med föräldrar kring vikten av att inga mobiler får förekomma under skoltid.
 3. Förtydliga vårt förebyggande arbete och elevernas inflytande på klass-och elevråd kring skolans ordningsregler och plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Indikatorer för uppföljning:

1. Rastvärdsschemat korrigeras kontinuerligt för att möta förändrade behov av personalnärvaro på skolgården.
2. Kollegiet inleder vårterminen med att arbeta tillsammans med hur vårdnadshavares delaktighet kan stärkas i planen mot diskriminering och kränkande behandling, samt hur mobilrutinerna ska upprätthållas.
3. Mätning av inkomna kränkingsärenden relaterade till maktstrukturer eller kränkningar före och efter undervisning/insatser.

Analys

Görs i juni-26

Mål 2

Öka elevernas förmåga till bättre samspel, minska konflikter som uppstår i lek och spel

Genomförande:

1. Aktivt förebyggande arbete både under skoldagen och på fritids för att skapa bättre förutsättningar för fungerande lek och spel.
2. Schemaförändringar på fritids för förbättrade möjligheter till gemensamma möten, utbildning och handledning.
3. Öka närvaron av personal i klasserna för att kunna stötta elever med behov av särskilt stöd till fungerande samspel och att lösa konflikter på bra sätt när de uppstår.
4. Tydliga och regelbundna genomgångar på personalmöten om eventuella konflikter mellan elever och uppföljande samarbete kring det förebyggande arbetet.
5. Förebyggande arbete av kurator sker klassvis kring skolans psykosociala miljö.

Indikatorer för uppföljning:

1. Klasserna har under höstterminen arbetat aktivt med åldersanpassat värdegrundsmaterial. Observationer av elevers samspel under lek och rast visar minskade konflikter.
2. Genomförda schemaändringar dokumenterade i verksamhetsplan.
3. Antal tillsatta personalresurser/rekryteringar som gör det möjligt att öka närvaron i klassrummen utöver ordinarie undervisning.
4. Antal personalmöten med fokus på konflikthantering dokumenteras i mötesprotokoll.
5. Antal kuratorsbesök per klass med fokus på psykosocial miljö

Analys:

Görs i juni-26

Övergripande mål och riktlinjer utifrån Lgr22

Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet,
- tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Ansvar

Lärare ska ansvara för att:

- klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet,
- öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem,
- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor,
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet,
- uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling,
- tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen, och
- samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete.

Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper,
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, och
- i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.

Rektor ska ansvara för att:

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att:

- utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet,
- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero,
- kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.

